

Kod ucznia

**Małopolski Konkurs Geograficzny dla uczniów gimnazjów
w roku szkolnym 2009/2010**

Etap szkolny

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **53**

Suma uzyskanych punktów:

Drogi Młody Geografie!

1. Zestaw zawiera 30 zadań, za poprawne rozwiązanie wszystkich możesz uzyskać maksymalnie 53 punkty.
2. **Pamiętaj** – w zadaniach, które otrzymasz będziesz musiał:
 - zaznaczyć,
 - wpisać,
 - uzupełnić,
 - skreślić,
 - uszeregowaćprawidłową odpowiedź we wskazanych miejscach.
3. Zadania, w których wybierzesz więcej odpowiedzi niż określono w poleceniu zostaną ocenione na **0** (zero) punktów.
4. Pisz długopisem lub piórem.
5. Nie używaj korektora oraz czerwonego koloru długopisu. Jeżeli chcesz dokonać korekty swojej odpowiedzi, błędnie wybraną przekreśl i wpisz poprawną odpowiedź.
6. Podczas pracy nie korzystaj z kalkulatorów lub innych urządzeń posiadających tę funkcję.
7. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **60** minut.
8. Pracuj samodzielnie, korzystając wyłącznie z własnej wiedzy i umiejętności.
9. Podczas pisania nie wolno opuszczać sali.
10. Pracę możesz skończyć wcześniej, wówczas należy pozostawić na ławce arkusz z zestawem zadań oraz kopertę z Twoimi danymi.

Życzymy powodzenia!

Organizatorzy konkursu

Zadanie 1. (0 – 1)

Zaznacz nazwę planety, która spośród wymienionych poniżej, położona jest najdalej od Słońca.

- a) Merkury b) Mars c) Ziemia d) Wenus

Zadanie 2. (0 – 1)

Spośród wymienionych skutków ruchów Ziemi **zaznacz** ten, który jest wynikiem ruchu obrotowego Ziemi.

- a) Nastęstwo pór roku.
b) Zmiana długości trwania dnia i nocy w ciągu roku.
c) Spłaszczenie Ziemi przy biegunach.
d) Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca.

Zadanie 3. (0 – 2)

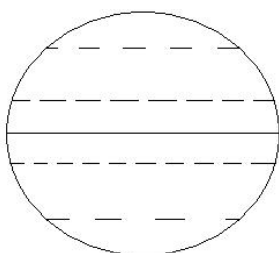
Spośród poniżej podanych dat **zaznacz** te, które były latami przestępnymi.

- a) 1700 b) 1896 c) 1900 d) 1952 e) 1988 f) 2000

Zadanie 4. (0 – 2).

Na zamieszczonych rysunkach **zaznacz** pionowymi kreskami strefę oświetlenia Ziemi, której opis podano obok rysunku, a jej nazwę **wpisz** w zaznaczone miejsce.

Nazwy stref do wyboru: międzyzwrotnikowa, umiarkowanych szerokości geograficznych N, umiarkowanych szerokości geograficznych S, podbiegunowa N, podbiegunowa S.

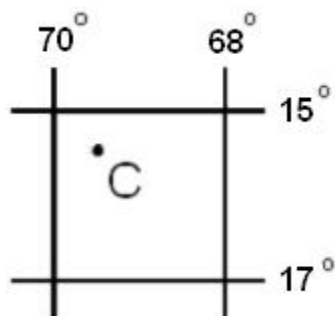

- A. Strefa, w której codziennie przez cały rok Słońce w czasie górowania widoczne jest po północnej stronie nieba.

.....

Zadanie 5. (0 – 2)

Zapisz z dokładnością do 10' współrzędne geograficzne wskazanego punktu.
W zaznaczone miejsca wpisz nazwę określonej współrzędnej oraz jej wartość.

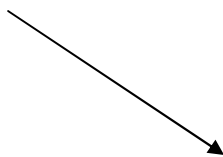
Punkt C leży na:

szerokość geograficzna

długość geograficzna

Zadanie 6. (0 – 2)

Wpisz w zaznaczone miejsca kierunek wiatru, który przedstawia każda ze strzałek.

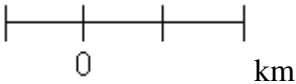
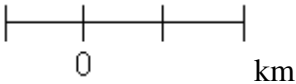
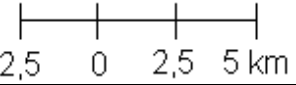

a) wiatr
(pełna nazwa kierunku)

b) wiatr
(pełna nazwa kierunku)

Zadanie 7. (0 – 6)

Uzupełnij tabelę zapisując podane skale we wskazanej postaci.

Skala liczbowa	Skala mianowana	Podziałka liniowa
1: 3 000 000	1mm –	
	1cm - 2 km	
		

Zadanie 8. (0 – 1)

Zaznacz, spośród wymienionych poniżej, najmniejszą skalę.

- a) 1 : 50 000 b) 1: 250 000 c) 1 : 1000 000 d) 1: 20 000 000

Zadanie 9. (0 – 1)

Dany teren przedstawiono na czterech mapach wykonanych w różnych skalach. **Zaznacz** skalę mapy, na której zamieszczono najwięcej szczegółów.

- a) 1: 600 000 b) 1: 400 000 c) 1: 300 000 d) 1: 1200 000

Zadanie 10. (0 – 4)

Zaznacz literą **P** zdania zawierające prawdziwe informacje o mapie. Zdania z informacjami błędnymi zaznacz literą **F**.

- A. Depresje wyróżniono ze względu na wysokość względną
- B. Wysokość względna mierzona jest od poziomu morza.
- C. Na poziomicach można odczytać wysokość względną.
- D. Mapy w dużych skalach przedstawiają więcej szczegółów niż mapy w małych skalach.
.....

Zadanie 11. (0 – 1)

Zaznacz drugą część zdania tak, aby wyjaśnić co oznacza określenie *górowanie Słońca*.

Słońce góruje, gdy

- a) w danym miejscu na Ziemi zegarki wskazują godzinę 12:00.
- b) w swej widomej wędrówce po sklepieniu niebieskim w ciągu doby osiągnie najwyższą wysokość nad horyzontem.
- c) jest astronomiczne lato.
- d) pojawia się nad horyzontem.

Zadanie 12. (0 – 1)

Zaznacz zestaw, w którym zachowano prawidłową kolejność er od najstarszej do najmłodszej.

- a) ery prekambryjskie, era mezozoiczna, era kenozoiczna, era paleozoiczna
- b) ery prekambryjskie, era paleozoiczna, era mezozoiczna, era kenozoiczna
- c) era paleozoiczna, ery prekambryjskie, era kenozoiczna, era mezozoiczna
- d) ery prekambryjskie, era paleozoiczna, era kenozoiczna era mezozoiczna

Zadanie 13. (0 - 1)

Zaznacz drugą część zdania tak, aby wyjaśnić co oznacza określenie *wulkan*.

Wulkan jest to:

- a) rozległa pokrywa utworzona z zastygłej lawy.
- b) góra w kształcie stożka.
- c) otwór, którym na powierzchnię Ziemi wydobywa się lava i gazy.
- d) przewód łączący ognisko magmy z powierzchnią Ziemi.

Zadanie 14. (0 - 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Przyczyną ruchu płyt litosfery są:

- a) wybuchy wulkanów.
- b) trzęsienia ziemi.
- c) ruchy magmy wewnątrz Ziemi.
- d) ruchy górotwórcze.

Zadanie 15. (0 – 1)

Zaznacz drugą część zdania tak, aby wyjaśnić co oznacza określenie *deflacja*.

Deflacja jest to proces geologiczny, który polega na:

- a) podmywaniu brzegu przez fale morskie.
- b) transportowaniu i osadzaniu materiału skalnego przez wiatr.
- c) przenoszeniu materiału skalnego przez lodowiec.
- d) wywiewaniu luźnego materiału skalnego przez wiatr.

Zadanie 16. (0 – 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Rzeki okresowe występują na obszarze:

- a) tajgi.
- b) sawanny.
- c) lasu równikowego.
- d) pustyń.

Zadanie 17. (0 – 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Erozja wsteczna zachodzi:

- a) na progu wodospadu.
- b) przy ujściu rzeki.
- c) przy brzegu w górnym biegu rzeki.
- d) przy brzegu w środkowym biegu rzeki.

Zadanie 18. (0 – 4)

W poniższych zdaniach **skreśl** zbędne wyrazy (napisane kursywą), tak aby zdania zawierały prawdziwe informacje.

- a) Litosfera oceaniczna jest *cieńsza/grubsza* niż litosfera kontynentalna.
- b) W klimacie równikowym najintensywniej zachodzi wietrzenie *fizyczne/chemiczne*.
- c) Na pustyniach piaszczystych występują wydmy *barchany/paraboliczne*.
- d) Morena środkowa jest efektem akumulacyjnej działalności *lądolodu/lodowca górskiego*.

Zadanie 19. (0 – 1)

Zaznacz odpowiedź, która wyjaśnia przyczynę strefowego rozmieszczenia formacji roślinnych w Ameryce Południowej.

- a) południkowy układ łańcuchów górskich.
- b) wpływ zimnych prądów morskich.
- c) zróżnicowanie średniej rocznej temperatury powietrza i opadów w ciągu roku.
- d) zbyt mała roczna suma opadów w południowej części kontynentu.

Zadanie 20. (0 – 1 pkt).

Zaznacz literę przy schemacie, w którym prawidłowo przedstawiono związki elementów środowiska przyrodniczego wynikające ze strefowości klimatyczno-glebowo-roślinnej na Ziemi.

- a)

klimat umiarkowany ciepły morski

 →

gleby cynamonowe

 →

las liściasty

- b)

klimat kontynentalny ciepły

 →

gleby brunatne

 →

stepy

- c)

klimat podrównikowy

 →

czerwonoziemy i żółtoziemy

 →

sawanna

- d)

klimat podzwrotnikowy

 →

gleby bielcowe

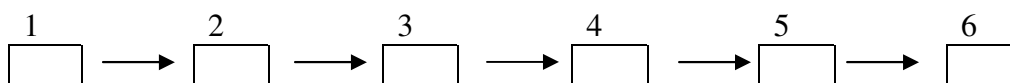
 →

lasy podzwrotnikowe

Zadanie 21. (0 – 4 pkt.)

Poniżej zamieszczone stwierdzenia **uszereguj** w kolejności od 1 – 6 tak, aby przedstawiały ciąg przyczynowo-skutkowy dotyczący powstawania kwaśnych opadów i ich wpływu na środowisko geograficzne. W zaznaczone miejsca **wpisz** właściwą literę odpowiadającą poszczególnym stwierdzeniom.

- A. Degradacja lasów i budynków
- B. Wydobycie węgla kamiennego
- C. Powstanie kwaśnych opadów
- D. Spalanie węgla kamiennego
- E. Reakcja dwutlenku siarki i tlenków azotu z parą wodną zawartą w powietrzu
- F. Emisja dwutlenku siarki i tlenków azotu do atmosfery

Zadanie 22. (0 – 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Do zmiennego poziomu wód oraz ich znacznego zasolenia przystosowała się roślinność w lasach:

- a) twardolistnych.
- b) galeriowych.
- c) namorzynowych.
- d) łęgowych.

Zadanie 23. (0 – 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Warstwy skalne na obszarze dzisiejszych Andów zostały sfałdowane i wypiętrzone podczas:

- a) kaledońskich ruchów górotwórczych.
- b) alpejskich ruchów górotwórczych.
- c) hercyńskich ruchów górotwórczych.
- d) kaledońskich i hercyńskich ruchów górotwórczych.

Zadanie 24. (0 – 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Jezioro Titicaca jest pochodzenia:

- a) polodowcowego.
- b) wulkanicznego.
- c) krasowego.
- d) tektonicznego.

Zadanie 25. (0 – 1)

Spośród wymienionych nazw rzek **zaznacz** tę, na której znajduje się najwyższy wodospad świata – Salto Angel.

- a) Caroni
- b) Parana
- c) San Francisco
- d) Orinoko

Zadanie 26. (0 – 1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Madeira jest:

- a) rzeką główną.
- b) dopływem San Francisco.
- c) dopływem Orinoko.
- d) dopływem Amazonki.

Zadanie 27. (0 – 1)

Zaznacz zestaw, w którym obie wymienione krainy geograficzne (Ameryki Południowej) sąsiadują z Wyżyną Gujańską.

- a) Andy, Nizina Orinoko.
- b) Nizina Orinoko, Nizina Amazonki.
- c) Nizina Amazonki, Wyżyna Brazylijska.
- d) Nizina Orinoko, Wyżyna Brazylijska.

Zadanie 28. (0 – 4)

Zaznacz literą **P** zdania zawierające prawdziwe informacje o środowisku przyrodniczym Ameryki Południowej. Zdania z informacjami błędnymi zaznacz literą **F**.

a) Archipeląg Ziemia Ognista od kontynentu Ameryki Południowej oddziela Cieśnina Drake’a.

.....

b) Najbardziej suche obszary Ameryki Południowej znajdują się w środkowej części Andów.

.....

c) W pobliżu równika wschodnie stoki Andów, do pewnej wysokości, porasta las równikowy.

.....

d) Deltę Orinoko porasta las namorzynowy.

.....

Zadanie 29. (0 – 2)

Z wymienionych poniżej formacji roślinnych **zaznacz** dwie, które nie występują w Ameryce Południowej.

a) las równikowy

d) step

b) sawanna

e) tajga

c) makia

f) tundra

Zadanie 30. (0 – 2)

Poniżej wymieniono obszary Ameryki Południowej, które słyną z uprawy jednej z roślin: kawowca (K), pszenicy (P) lub kaczukowca (G).

Wpisz w miejsce kropek odpowiednią literę:

Nizina La Platy.....

Wyżyna Brazylijska.....

Nizina Amazonki....

BRUDNOPIS